

ODREĐIVANJE PREGABALINA U POSTMORTEM UZORCIMA I TOKSIKOLOŠKI ZNAČAJ U SUDSKO-MEDICINSKIM SLUČAJEVIMA

Maja Vujović^{1,2}, Emilija Kostić¹, Dimitrije Pančić¹, Biljana Milosavljević², Ivan Stojanović^{1,2},
Radovan Karadžić^{1,2}, Goran Ilić^{1,2}

¹Univerzitet u Nišu, Medicinski fakultet, Niš, Srbija

²Zavod za sudsku medicinu, Niš, Srbija

Kontakt: Maja Vujović

Bulevar dr Zorana Đinđića 81, 18000 Niš, Srbija

E-mail: maja.vujovic@medfak.ni.ac.rs

Pregabalin (PGB) je lek inicijalno razvijen za tretman epilepsije, ali danas se primena proširila i na lečenje neuropatskog bola, anksioznih poremećaja i fibromialgije. Nažalost, tokom poslednjih 10 godina, PGB je širom sveta počeo da bude zloupotrebljivan, sa značajnim potencijalom izazivanja zavisnosti i ozbiljnih trovanja. Prema obrađenim podacima Zavoda za sudsku medicinu u Nišu, poslednjih godina, takođe je primećen porast intoksikacija PGB-om u jugoistočnom delu Srbije. U ovom radu obrađeni su rezultati toksikološko-hemijskih analiza krvi i urina postmortem slučajeva u 2019. godini. Obuhvaćene su intoksikacije PGB-om, u kombinaciji sa drugim psihoaktivnim supstancama i alkoholom. Svi uzorci krvi i urina ekstrahovani su tečno-čvrstom ekstrakcijom, a zatim hromatografski razdvojeni. Za određivanje pregabalina korišćena je gasna hromatografija sa masenom spektrometrijom (GC/MS), dok su tečna hromatografija sa tandem masenom spektrometrijom (LC/MSMS), zatim tečna hromatografija visokih performansi sa photo-diode array detektorom (HPLC/PDA) i headspace gasna hromatografija sa plameno-jonizacionim detektorom (HS-GC/FID) primenjene za analizu drugih supstanci. Zbog raširene zloupotrebe PGB-a, povećana je zabrinutost zbog rizika od respiratorne depresije i smrti, kada se koristi u kombinaciji sa opioidima ili drugim depresorima centralnog nervnog sistema, kao što su lekovi čiji su negativni efekti prikazani u analiziranim slučajevima. Rezultati obdukcije pokazali su to da smrtni slučajevi nisu bili nasilni, a glavni uzrok smrti je predoziranje aditivnim, depresornim efektom lekova i alkohola na centralni nervni sistem. Shodno tome, zdravstveni radnici moraju biti svesni potencijalne zloupotrebe PGB-a, koji može dovesti do zavisnosti i teških trovanja sa fatalnim ishodom.

Acta Medica Medianae 2021;60(3):05-10.

Ključne reči: pregabalin, postmortem uzorci, zloupotreba, toksikologija